

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH.



DZIENNIK URZĘDOWY

ZARZĄDU CYWILNEGO ZIEM WSCHODNICH.

CENA NUMERU 2 Mk „Dziennik Urzędowy” przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji.
Cena za wiersz jednoszpaltowy 1 mk.

Redakcja i Administracja — ul. św. Magdaleny 2.

- TREŚĆ:** II Rozporządzenie o ustawie o samorządzie gminnym. Rozporządzenie o rozciągnięciu na niektóre miasta okr. Minskiego ordynacji wyborczej do Rad miejskich.
III Zarządzenie zawierające regulamin wyborów do Zarządów Gminnych. Zarządzenia dotyczące wyborów do rad miejskich w Mińsku, Rakowie, Stucku, Ihumiech, Kopylu i Kojdanowie.
IV Okólnik szefa sekcji administracyjnej zawierający przepisy wykonawcze do rozp. o samorządzie gminnym.

II.

215.

ROZPORZĄDZENIE

(12987/205) Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o samorządzie gminnym.

Na podstawie art. 2 rozkazu Naczelnego Wodza W. P. z dn. 12 maja 1919 r. o organizacji Zarządu Cywilnego na obszarach wschodnich, zajętych przez wojska polskie, ustanawiam następującą ustawę o samorządzie gminnym,

TYTUŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 1.

Gmina wiejska składa się z wsi, zaścianków, kolonji, osad miejskich i folwarków, położonych w jeden gminny okręg administracyjny.

Art. 2.

Każda administracyjna gmina wiejska jest

równocześnie samorządną jednostką terytorjalną i osobą prawa publicznego.

Art. 3.

O utworzenia nowej gminy wiejskiej, oraz o skasowaniu istniejącej decyduje Komisarz Generalny Ziem Wschodnich, o wszelkich innych zmianach terytorjalnych gmin wiejskich — właściwy komisarz okręgowy. Przed wydaniem decyzji winny być wysłuchane wnioski zainteresowanych jednostek samorządnych.

Art. 4.

W razie przyłączenia do gminy sąsiedniej gminy w całości, majątek tej gminy oraz jej długi przechodzą na gminę tym sposobem powiększoną. Jeżeli wskatek innych zmian, wymienionych w art. 3., zachodzi potrzeba rozdzielenia majątku zainteresowanych gmin, oraz oznaczenia ich obowiązków, wówczas, o ile nie nastąpi dobrowolny układ między gminami, dokonywa tego właściwy Komisarz Okręgowy.

Od decyzji Komisarza Okręgowego zainteresowanym przysługuje prawo odwołania się do Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich.

Uchwały gminne, obowiązujące na obszarze, który został przyłączony do gminy, zachowują swą moc, dopóki nie zostaną zniesione przez nowe uchwały organów samorządu gminnego.

Art. 5.

Spory co do granic, oraz co do charakteru pewnego obszaru, jako gminy wiejskiej, rozstrzyga w pierwszej instancji Komisarz Powiatowy, względnie Okręgowy, o ile zainteresowaniem jest miasto, nie podlegające władzy Komisarza Powiatowego. W ciągu dwóch tygodni od chwili wydania decyzji w pierwszej instancji przystępuje prawo odwołania się do wyższej, t. j. do Komisarza Okręgowego, o ile w pierwszej instancji orzekał Komisarz Powiatowy, do Komisarza Generalnego, jeżeli pierwszą instancją orzekającą był Komisarz Okręgowy.

Art. 6.

Przy wszelkich zmianach granic gminy dokonywane są nowe wybory organów gminnych.

Art. 7.

Sprawy o przeniesienie siedziby zarządu gminnego z jednej miejscowości do innej mogą wszczynać zarówno same gminy, na podstawie uchwały rady gminnej, jako też i władze państwowe.

Decyzja w tych sprawach należy do Komisarza Powiatowego.

Art. 8.

Zmiana nazwy gminy następuje na mocy decyzji Komisarza Generalnego Ziemi Wschodnich, wydanej na wniosek Rady Gminnej.

TYTUŁ II.

O członkach gminy.

Art. 9.

Członkami gminy są osoby:

- 1) mające w obrębie gminy nieruchomości i mieszkające stale w jej obrębie co najmniej od trzech miesięcy;
- 2) urodzone w obrębie terytorjum, podległego Zarządowi Cywilnemu Ziemi Wschodnich, lub w obrębie Rzeczypospolitej Polskiej i stale zamieszkane w gminie co najmniej od 10-ciu miesięcy.

Art. 10.

Gmina ma prawo nadawać osobom zastawnym obywatelstwo honorowe. Obywatelstwo honorowe nadaje prawa członka gminy, ale nie nakłada jego obowiązków.

Art. 11.

Członkom gminy służy prawo:

- 1) korzystania z urządzeń, zakładów i majątku gminy, stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów;
- 2) udziału w wyborach gminnych i sprawowania urzędów gminnych z wyboru, zgodnie z ustawami obowiązującymi;
- 3) korzystania w razie koniecznej potrzeby z opieki ze strony gminy, stosownie do przepisów odpowiednich ustaw.

Art. 12.

Skargi, dotyczące prawa korzystania z urządzeń, zakładów i majątków gminy, rozpatrywane są przez władzę nadzorczą.

Art. 13.

Do obowiązków członka gminy należy:

- 1) podleganie przepisom, uchwałam i zarządzeniom organów gminnych;
- 2) uiszczanie podatków i opłat gminnych;
- 3) ponoszenie innych ciężarów gminnych.

Art. 14.

Członek gminy traci stanowisko z wyboru, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie wykluczyła była jego obieralność. Członek gminy, zajmujący stanowisko z wyboru, zostaje zawieszony w czynnościach z chwilą rozpoczęcia przeciw niemu śledztwa wstępnego z oskarżenia o czyny występne, pozbawiające biernego prawa wyborczego. Zawieszenie następuje przez sam fakt rozpoczęcia śledztwa i trwa aż do chwili uprawomocnienia się wyroku.

TYTUŁ III.

O zakresie działania gminy.

Art. 15.

Do zakresu działania gminy wiejskiej należą sprawy, które dotyczą dobrobytu materialnego, oświaty, kultury i zdrowia jej mieszkańców oraz sprawy, poruczone jej przez ustawy i rozporządzenia administracyjne. W szczególności do zakresu działania gminy wiejskiej należy:

- 1) zarządzanie majątkiem gminy oraz jej dochodami i wydatkami;
- 2) zakładanie i utrzymywanie gminnych dróg, mostów oraz placów;
- 3) zakładanie i utrzymywanie gminnych środków komunikacji;
- 4) zakładanie i utrzymywanie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych oraz służących do zaopatrywania gminy w światło i siłę elektryczną;
- 5) opieka nad ubogimi, tworzenie i utrzymywanie zakładów dobroczynnych;
- 6) ochrona zdrowia publicznego, zakładanie i utrzymywanie szpitali i urządzeń sanitarnych;
- 7) zakładanie i utrzymywanie rzeźni i targowisk;
- 9) aprowizacja i dostarczanie ludności zdrowych i tanich mieszkań;
- 9) popieranie miejscowego rolnictwa, handlu, przemysłu i rzemiosła oraz popieranie współdziałczości;
- 10) piecza nad oświatą publiczną, zakładanie i utrzymywanie szkół, bibliotek, domów ludowych i t. p.;
- 11) piecza nad obyczajnością publiczną.

TYTUŁ IV.

O radzie gminnej.

D Z I A Ł A.

O składzie rady gminnej i o jej członkach.

Art. 16.

Członkami rady gminnej są radni i członkowie zarządu gminnego.

Art. 17.

Radni i ich zastępcy wybierani są na lat 3. Okres urzędowania pierwszej rady gminnej, wybranej na mocy rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziemi Wschodnich o ordynacji wyborczej do zebrań i rad gminnych („Dziennik Urzędowy Z. C. Z. W. Nr 7. poz. 45”) określa art 2 tego rozporządzenia.

Art. 18.

Radny, wybrany na członka zarządu gminnego, traci swój mandat, na jego zaś miejsce wchodzi zastępca,

Art. 19.

Radni pełnią swe czynności honorowo.

Art. 20.

Jeżeli członek rady gminnej wchodzi w stosunki prawne z gminą, jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, nie może sprawować swego urzędu, dopóki trwa wspomniany stosunek i dopóki rachunki zeń wynikające nie będą ostatecznie uregulowane.

Art. 21.

Radny nie może zajmować płatnej posady w zarządzie gminy. Pracownik gminy, wybrany do rady gminnej, musi zrezygnować z swej posady na czas pozostawania w radzie.

D Z I A Ł B.

O kompetencji rady gminnej.

Art. 22.

Rada gminna jest przedstawicielką gminy. W sprawach, należących do zakresu działania gminy, rada gminna jest organem uchwalającym i kontrolującym. W szczególności do kompetencji rady gminnej należą i decyzji jej podlegają następujące sprawy:

- 1) ustanawianie zasad zarządu i sposobu użytkowania majątku gminy oraz wszelkich zakładów lub instytucji, należących do niej lub będących w jej zawiadywaniu;
- 2) nabywanie oraz pozbywanie nieruchomości, obciążanie majątku gminy, przyjmowanie na jej rzecz darowizn lub zapisów, zaciąganie pożyczek, lokowanie kapitałów;
- 3) uchwalanie budżetu i wydatków budżetem nieprzewidzianych oraz dokonywanie wszelkich zmian w budżecie;

- 4) uchwalanie na rzecz gminy opłat i podatków;
- 5) zamiana powinności naturalnych na pieniężne i odwrotnie;
- 6) ustanawianie zasad amarzania należności gminnych, których ściągnięcie stało się niemożliwe;
- 7) ustanawianie posad stażowych i kasowanie ich z wyjątkiem posad przez ustawę przewidzianych;
- 8) uchwalanie etatów pracowników gminnych;
- 9) ustanawianie taks za korzystanie w obrębie gminy z publicznych środków komunikacji;
- 10) przyzwalanie na odstąpienie od procesów, prowadzonych w imieniu gminy i zatwierdzanie ugód, amarzających spory, które dotyczą bądź nieruchomości, bądź też sum, przekraczających normę, którą określiła rada gminna;
- 11) nadawanie obywatelstwa honorowego;
- 12) opinowanie w sprawie zmiany granic gminy;
- 13) kontrola nad czynnościami zarządu gminnego i sprawdzanie jego rachunków;
- 14) wybór członków zarządu gminnego.

Art. 23.

Rada gminna może wydawać statuty miejscowe (przepisy obowiązujące) w sprawach, należących do zakresu działania gminy

Statuty miejscowe, mając moc prawa w obrębie gminy nie mogą w niczem przeczyć ustawie niniejszej oraz innym obowiązującym ustawom i przepisom. Statuty miejscowe wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej, dla odebrania ich wyświeca rada gminnej.

Art. 24.

Rada gminna może powierzać uprzednie rozpatrywanie spraw, podlegających jej kompetencji, specjalnym komisjom, do których może powoływać zarówno członków zarządu gminnego i radnych, jako też inne osoby, niezależnie od tego, czy są one członkami gminy.

D Z I A Ł C.

O posiedzeniach rady gminnej i jej uchwałach.

Art. 25.

Na posiedzeniach rady gminnej przewodniczy wójt lub jego zastępca.

Art. 26.

Posiedzenia rady gminnej zwołuje wójt przynajmniej raz na kwartał z podaniem porządku obrad.

Pozatem wójt obowiązany jest zwołać radę, jeśli wymaga tego Zarząd lub co najmniej 1/4 część członków rady.

Sposób zwoływania posiedzeń rady określi jej regulamin.

Art. 27.

Posiedzenia rady gminnej są jawne. Na

wniosek jednak przewodniczącego lub przynajmniej $\frac{1}{4}$ obecnych członków może rada większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych uchwalić posiedzenie tajne.

Podczas obrad nad budżetem i rozpatrywania rachunków gminnych posiedzenia w każdym razie muszą być jawne.

Art. 28.

Członek rady gminnej może być na wniosek przewodniczącego za niewłaściwe zachowanie się lub tamowanie obrad usunięty na jedno do trzech posiedzeń, nie inaczej wszakże, jak na mocy uchwały rady, powziętej większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych.

Art. 29.

Jeżeli w sprawie, stanowiącej przedmiot obrad, jest zainteresowany materialnie członek rady gminnej, albo też jego krewni lub powinowaci pierwszych trzech stopni, nie może on być obecny przy rozważaniu sprawy, ani przy głosowaniu nad nią.

Art. 30.

Członek rady, nie przybywający na posiedzenie bez podania okoliczności usprawiedliwiających, podlega karze regulaminowej od 1 do 10 marek. O wymierzeniu kary decyduje rada gminy na wniosek przewodniczącego.

Art. 31.

Jeżeli jedno posiedzenie nie odbyło się skutkiem niedostatecznej liczby obecnych, to następne posiedzenie, zwołane z tym samym porządkiem obrad, jest prawomocne, niezależnie od liczby przybyłych członków.

Członkowie rady, nie przybywający na to drogę posiedzenie bez podania okoliczności usprawiedliwiających, podlegają karze regulaminowej od 5—50 marek. O wymierzeniu kary decyduje rada gminna na wniosek przewodniczącego.

Art. 32.

Do powzięcia uchwał o zaciąganiu pożyczek i o pozbywaniu nieruchomości niezbędna jest zawsze obecność co najmniej $\frac{2}{3}$ członków rady. Do powzięcia zaś wszystkich innych uchwał wystarczy obecność zwykłej większości.

Art. 33.

Uchwały, wymagające w myśl poprzedniego artykułu większej liczby obecnych członków, zapadają większością $\frac{2}{3}$ oddanych głosów.

Inne uchwały zapadają zwykłą większością oddanych głosów.

W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 34.

Głosowanie jest jawne. W sprawach jednak osobistych oraz na żądanie $\frac{1}{4}$ obecnych członków rady musi być zastosowane głosowanie tajne. Na żądanie takiej samej części obecnych członków rady zastosowane będzie głosowanie imienne. Głosowanie przy wyborach jest tajne.

Art. 35.

Z każdego posiedzenia musi być spisany protokół.

Art. 36.

Uchwały rady gminnej winny być dostarczone w odpisie władzy nadzorczej.

Art. 37.

Uchwały rady gminnej, dotyczące spraw, wymienionych w punktach: 2, 3, 4, 5, 6 i 9 art. 22, wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Art. 38.

Uchwały rady gminnej wprowadza się w wykonanie, o ile władza nadzorcza w ciągu dwóch tygodni od chwili otrzymania tekstu tych uchwał nie odmówi ich zatwierdzenia (art. 37) lub nie anieważni ich (art. 96).

TYTUŁ V.

O Zarządzie Gminnym.

DZIAŁ A.

O członkach Zarządu Gminnego.

Art. 39.

Zarząd Gminny składa się z wójta, jego zastępcy i jednego ławnika.

Art. 40.

Wójt i jego zastępcę wybierają na lat 3, względnie do końca kadencji rady gminnej, radni z pośród osób, które odpowiadają następującym 2-m warunkom łącznym: 1) mają bierne prawo wyborcze do jakiegokolwiek rady miejskiej lub gminnej w obrębie terytorjum, podległego Zarządowi Cywilnemu Ziemi Wschodniej, lub też w obrębie Rzeczypospolitej Polskiej; 2) są członkami jakiegokolwiek gminy miejskiej, miasteczkowej lub wiejskiej w obrębie wspomnianego terytorjum lub Rzeczypospolitej Polskiej.

Wójt i jego zastępcę muszą prócz tego umieć czytać i pisać.

Art. 41.

Wybór wójta i jego zastępcy wymaga zatwierdzenia władzy nadzorczej i instancji.

W razie odmowy zatwierdzenia zarządza się nowy wybór. Gdyby radni ponownie wybrali kandydata, który nie uzyska zatwierdzenia, wówczas władza nadzorcza i instancja mianuje wójta, względnie jego zastępcę, który urzęduje, dopóki nie będzie zatwierdzony kandydat, wybrany przez radnych.

Art. 42.

Jeśli rada gminna wogóle nie wybiera wójta względnie jego zastępcy, lub zwleka z jego wyborem, władza nadzorcza nakazuje dokonanie wyboru w ściśle oznaczonym terminie.

O ile wybór i w tym wypadku nie dojdzie do skutku, władza nadzorcza mianuje wójta, względnie jego zastępcę, na jeden rok.

Art. 43.

Wójt i jego zastępca winni przed objęciem urzędu złożyć w ręce komisarza powiatowego przysięgę, iż będą wiernie przestrzegać ustaw i sumiennie wypełniać swoje obowiązki.

Art. 44.

Ławnika wybierają radni na lat 3, względnie do końca kadencji rady gminnej, z pośród członków gminy, mających bierne prawo wyborcze do rady gminnej.

Art. 45.

Gdyby radni nie dokonali wyboru ławnika, Zarząd Gminny składa się tylko z wójta i jego zastępcy.

Art. 46.

W razie opróżnienia stanowiska w Zarządzie Gminnym, radni dokonywają wyboru uzupełniającego.

Członek Zarządu Gminnego, wybrany w tym wypadku, urzęduje tylko do końca kadencji swego poprzednika.

Art. 47.

Wybory członków Zarządu Gminnego dokonywane są zwykłą większością głosów. Sposób dokonywania wyborów określa bliżej specjalne przepisy.

Art. 48.

Wójt otrzymuje stałe wynagrodzenie z funduszków gminnych. Wysokość tego wynagrodzenia określa rada gminna, z tem jednak, że nie może ono być niższe od normy oznaczonej przez Komisarza Okręgowego.

Art. 49.

Rada gminna może również wyznaczyć z funduszków gminnych pensję zastępcy wójta oraz ławnikowi.

Niezależnie od tej pensji zastępca wójta pobiera wynagrodzenie w wysokości przyznanej wójtowi za czas, przez który w zastępstwie wójta pełni jego obowiązki.

Art. 50.

Członkowie Zarządu Gminnego mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych przez nich przy sprawowaniu urzędów. Normy odszkodowań, należnych im z tego tytułu, określa Komisarz Okręgowy.

Art. 51.

Urlopów udziela członkom Zarządu Gminnego władza nadzorcza.

DZIAŁ B.

O kompetencji wójta i Zarządu Gminnego.

Art. 52.

Wójt jest w sprawach gminy organem wykonawczym. Kieruje on biegiem spraw administracji gminnej i ma nad nim nadzór.

W szczególności do obowiązków wójta należy:

A) jako do organu administracji państwowej:

- 1) wykonywanie ustaw i rozporządzeń, jako też poleceń przełożonych władz;
 - 2) wykonywanie wszystkiego, czego wymaga w dziedzinie policji państwowej utrzymanie spokoju publicznego, porządku i bezpieczeństwa.
- B) jako do organa samorządu gminnego:
- 1) reprezentowanie gminy nazewnątrz i prowadzenie w jej imieniu pertraktacji z władzami i osobami prywatnymi, o ile artykuł 58, dotyczący wystawiania dokumentów, nie zawiera odmiennych przepisów;
 - 2) wykonywanie uchwał Zarządu Gminnego i rady gminnej;
 - 3) asygnowanie wpływów i wydatków gminnych;
 - 4) przechowywanie dokumentów i akt gminy;
 - 5) kierowanie pracą urzędników i funkcjonarjuszów gminy oraz nadzór nad ich działalnością.

Art. 53.

W wypadkach, niecierpiących zwłoki, wójt załatwia samodzielnie wszystkie czynności, należące do zakresu działania Zarządu Gminnego, obowiązany jest jednak dla załatwionych w ten sposób czynności uzyskać zatwierdzenie Zarządu Gminnego na najbliższym jego posiedzeniu.

Art. 54.

Jeżeli wójt chwilowo nie może pełnić swych czynności z powodu choroby lub nieobecności, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

Art. 55.

Zarząd Gminny jest w sprawach gminy organem zarządzającym.

W szczególności do kompetencji Zarządu Gminnego należy:

- 1) przygotowanie uchwał rady gminnej;
- 2) określanie sposobów wykonania uchwał rady gminnej;
- 3) zarządzanie majątkiem gminnym i prowadzenie jego inwentarza;
- 4) prowadzenie przedsiębiorstw gminnych;
- 5) układanie projektów budżeta gminnego;
- 6) sporządzanie obrachunku rocznego;
- 7) zarządzanie dochodami gminy;
- 8) rozkładanie podatków i powinności gminnych, stosownie do obowiązujących ustaw, rozporządzeń i uchwał rady gminnej, oraz wydawanie zarządzeń co do ich ściągnięcia.
- 9) nadzór nad rachunkowością i kasowością gminy;
- 10) pozywanie do sądu i odpowiadanie przed sądem w sprawach gminnych;
- 11) mianowanie pracowników gminnych oraz udzielanie im urlopów;
- 12) składanie radzie gminnej sprawozdań:
 - a) ze swej własnej działalności i z działalności podwładnych sobie organów;
 - b) z wykonania budżeta,
 - c) ze stanu majątku i zakładów gminnych

- 13) przedstawianie radzie gminnej wniosków w zakresie gospodarstwa gminnego;

Art. 56.

Zarząd gminny ma władzę dyscyplinarną nad pracownikami gminy. Na mocy tej władzy Zarząd Gminny może wymierzać następujące kary:

- 1) apomnienie,
- 2) nagana,
- 3) grzywnę do 50 marek,
- 4) przeniesienie na urząd niższej kategorii,
- 5) złożenie z urzędu.

Kary wymienione w p.p. 1 i 2 może wymierzać również wójt.

Art. 57.

Do pomocy wójtowi oraz Zarządowi Gminnemu w prowadzeniu Urzędu Gminnego istnieje w każdej gminie pisarz gminny.

Na wezwanie Komisarza Powiatowego Zarząd Gminny przedstawia kandydatów z pośród których Komisarz mianuje pisarza gminnego. Gdyby na dwukrotnie wezwanie Zarząd Gminny nie przedstawił odpowiednich kandydatów, pisarza mianuje Komisarz według swego uznania.

Zwalnia pisarza ze służby Komisarz powiatowy na żądanie Zarządu gminy, lub z urzędu. Pensję pobiera pisarz gminny z kasy gminnej w wysokości określonej przez Komisarza Okręgowego. Ponadto gmina obowiązana jest dostarczyć pisarzowi gminnemu na swój koszt mieszkania z opałem, lub odpowiedniego równoważnika w gotowiznie.

Pisarz gminny jest urzędnikiem gminy i podlega przepisom, dotyczącym tych urzędników, o ile nie przeczą one postanowieniom niniejszego artykuła. Pisarz gminny załatwia czynności pod bezpośrednim kierownictwem wójta.

Art. 58.

Dokumenty, przez które gmina zaciąga zobowiązania, muszą być podpisane przez wójta i jednego członka Zarządu Gminnego oraz opatrzone pieczęcią gminy.

Art. 59.

Członkowie gminy mają prawo zgłaszać do Rady gminnej zażalenie na czynności Zarządu Gminnego i poszczególnych jego członków.

D Z I A Ł C.

O posiedzeniach Zarządu Gminnego i jego uchwałach.

Art. 60.

Na posiedzeniach Zarządu Gminnego przewodniczy wójt lub jego zastępca.

Art. 61.

Dla prawomocności posiedzeń Zarządu Gminnego niezbędną jest obecność wszystkich jego członków.

Art. 62.

Uchwały Zarządu Gminnego zapadają więc-

kszością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 63.

Jeżeli w sprawie, stanowiącej przedmiot obrad, jest zainteresowany materialnie członek Zarządu Gminnego, albo też jego krewni lub powinowaci pierwszych 3-ch stopni, nie może on być obecny przy rozważaniu sprawy, ani przy głosowaniu nad nią. O ile Zarząd Gminny staje się przez to niezdolny do uchwał, rozstrzyga wójt sam.

Art. 64.

Artykuły 30 i 31 stosują się także do posiedzeń Zarządu Gminnego z tem, że o nałożeniu kary regaminowej decyduje przewodniczący.

Art. 65.

Sposób rządowania Zarządu Gminnego określi specjalny regamin, wydany przez Komisarza Generalnego Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich.

TYTUŁ VI.

O gromadach wiejskich i sołtysach.

D Z I A Ł A.

Przepisy ogólne.

Art. 66.

Gromadę wiejską stanowi z reguły każda oddzielna wieś, kolonja, osada wiejska, zaścianek lub folwark; jednostki te jednak mogą być łączone i tworzyć wspólnie jedną gromadę wiejską.

Art. 67.

Członkami gromady wiejskiej są wszystkie osoby, które odpowiadają następującym dwóm warunkom łącznie:

- 1) są członkami tej gminy, w której skład wchodzi dana gromada wiejska i
- 2) stale mieszkają w obrębie tej gromady.

Art. 68.

Utworzenie nowej gromady wiejskiej, skasowanie istniejącej oraz wszelkie zmiany jej granic mogą być uskatecniane tylko przez rozporządzenie Komisarza Powiatowego po wystąpieniu wniosków zainteresowanych jednostek samorządnych.

Art. 69.

Spory co do granic oraz co do charakteru pewnego obszaru, jako gromady decydują te same organy, które rozstrzygają analogiczne spory, dotyczące gmin. (Art. 5).

Art. 70.

Przy wszelkich zmianach granic gromady dokonywane są nowego wyboru sołtysa.

Art. 71.

Zmiana nazwy gromady wiejskiej następuje

na mocy decyzji Komisarza Powiatowego wydanej na wniosek Rady gminnej.

Art. 72.

Organami gromady wiejskiej są: a) sołtys i b) zebranie gromadzkie.

D Z I A Ł B.

O sołtysie.

Art. 73.

Sołtysa i jego zastępcę wybiera zebranie gromadzkie na rok jeden z pośród członków gromady, którzy mają bierne prawo wyborcze do Rady gminnej. (Ord. wyb. do zebrań i rad gminnych art. 12 i 18; Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr 7 poz. 45).

Art. 74.

Sołtysa i jego zastępcę wybiera zebranie gromadzkie sposobem, odpowiadającym miejscowym zwyczajom wybierania.

Art. 75.

Wybór sołtysa i jego zastępcy wymaga zatwierdzenia Komisarza Powiatowego.

W razie niezatwierdzenia należy wyznaczyć nowe wybory.

Art. 76.

Jeśli zebranie gromady przy nowych wyborach wybiera kandydata, który zatwierdzenia nie uzyska, lub jeśli gromada wogóle uchyli się od wybrania sołtysa względnie jego zastępcy, wtenczas Komisarz Powiatowy mianuje sołtysa, względnie jego zastępcę, który rządzi przez rok.

Art. 77.

Sołtys otrzymuje stałe wynagrodzenie z funduszu gminnych.

Zastępca sołtysa pobiera wynagrodzenie, w wysokości pensji sołtysa tylko w stosunku do czasu, przez który w zastępstwie sołtysa pełni jego obowiązki.

Wysokość wynagrodzenia określa władza nadzorcza I instancji.

Art. 78.

Sołtys i jego zastępca winni przed objęciem urzędowania złożyć na ręce Komisarza Powiatowego przysięgę, iż wiernie przestrzegają będą ustaw i sumiennie wypełniać obowiązki swoje.

Art. 79.

Urlopów udziela sołtysom wójt.

Art. 80.

Sołtys jest organem zarządzającym i wykonawczym w sprawach gromady. Sołtys podlega bezpośrednio wójtowi.

W szczególności do obowiązków sołtysa należy:

- 1) wykonywanie ustaw i rozporządzeń oraz poleceń wójty;
- 2) współdziałanie z organami policji;

- 3) reprezentowanie gromady wobec gminy;
- 4) przygotowywanie wniosków na zebrania gromadzkie;
- 5) wykonywanie uchwał zebrania gromadzkiego, powziętych w sposób zgodny z ustawami.

Art. 81.

Jeżeli sołtys chwilowo nie może pełnić swych czynności z powodu choroby lub nieobecności, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

D Z I A Ł C.

O zebraniu gromadzkim i jego kompetencji.

Art. 82.

Prawo udziału w zebraniu gromadzkim mają wszyscy członkowie gromady, zarówno mężczyźni, jak i kobiety, o ile mają 21 lat skończonych.

Art. 83.

W zebraniu gromadzkim udziału brać nie mogą:

- 1) osoby pozostające pod kontrolą, lub apendacją;
- 2) osoby pozbawione praw, lub ograniczone w prawach na mocy wyroku sądowego
- 3) osoby utrzymujące szynki.

Art. 84.

Na zebraniu gromadzkim przewodniczy sołtys.

Art. 85.

Zebranie gromadzkie zwołuje sołtys w miarę potrzeby oraz na polecenie wójty, lub na żądanie $\frac{1}{10}$ osób, mających prawo udziału w zebraniu gromadzkim.

Art. 86.

Dla prawomocności zebrania gromadzkiego wystarcza obecność $\frac{1}{4}$ osób, uprawnionych do udziału w nim.

Art. 87.

Do kompetencji zebrania gromadzkiego należy:

- 1) wybór sołtysa i jego zastępcy;
- 2) zarządzanie majątkiem gminnym, położonym w obrębie gromady, w zakresie przekazanych przez Radę gminną;
- 3) naradzanie się nad specjalnymi potrzebami gromady, w granicach spraw, należących w myśl art. 15 do zakresu działania gminy, celem przedstawienia tych potrzeb Radzie gminnej lub też Zarządowi gminnemu.

Art. 88.

Wszystkie uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

W razie równości głosów wniosek upada.

Art. 89.

Zebrania gromadzkie i głosowania na nich odbywają się zgodnie z miejscowymi zwyczajami. Artykuł 28 oraz 1-szy ustęp art. 31 dotyczą również zebrań gromadzkich i osób, biorących w nich udział.

TYTUŁ VII.

O nadzorze nad gminami i gromadami.

Art. 90.

Nadzór nad gminami i gromadami wiejskimi sprawuje w pierwszej instancji Komisarz Powiatowy, w drugiej i ostatniej — Komisarz Okręgowy.

Odwołanie od niższej instancji nadzorczej do wyższej nastąpić może w ciągu 2-ech tygodni od daty otrzymania postanowienia niższej instancji.

Art. 91.

Jeżeli rada gminna nie wstawia do budżetu lub nie uchwała poza nim wydatków, które gmina obowiązana jest pokryć w myśl istniejących ustaw, czyni to władza nadzorcza, przy czem ma ona prawo wydania przepisów co do źródeł pokrycia odnośnych potrzeb finansowych.

Jeżeli rada gminna nie uchwali wogóle budżetu, sporządza go władza nadzorcza po wystąpieniu opinii Zarządu Gminnego i poleca temu Zarządowi jego wykonanie.

Art. 92.

Jeżeli gmina nie wykonywa swych obowiązków w granicach budżetu lub wykonywa je nie należycie, władza nadzorcza czyni na koszt gminy, celem należytego ich wykonania, niezbędne zarządzenia.

Art. 93.

Komisarz Generalny Ziem Wschodnich ma prawo rozwiązać Radę gminną.

W ciągu 3-ech tygodni od chwili rozwiązania muszą być zarządzone nowe wybory.

Powołani przez nie radni wybierają nowy Zarząd Gminny; do chwili zaś objęcia przez niego urzędowania, dawny Zarząd Gminny spełnia swe czynności.

Dopóki rada gminna nie akonstytuje się w nowym składzie, wszystkie jej funkcje spełnia Zarząd Gminny, ograniczając się do załatwienia spraw bieżących.

W żadnym razie Zarząd Gminny nie może zbywać i zamieniać nieruchomości, ani zaciągać pożyczek.

Art. 94.

Złożenie z urzędu sołtysa, jego zastępcy, ławnika oraz wójta i jego zastępcy nastąpić może na mocy decyzji Komisarza Powiatowego. Od decyzji Komisarza Powiatowego w przedmiocie złożenia z urzędu ławnika, wójta lub jego zastępcy

przystępuje prawo odwołania się do Komisarza Okręgowego.

Art. 95.

Nieważne są postanowienia organów gminnych i zebrań gromadzkich, które:

- 1) powzięte zostały na zebraniach nieprawomocnych;
 - 2) przekraczają kompetencję odpowiedniego organu;
 - 3) naruszają obowiązujące ustawy.
- O nieważności ogłasza władza nadzorcza.

Art. 96.

Unieważnione mogą być uchwały Rady gminnej i Zarządu Gminnego, powzięte w obecności osób, które w myśl art. 29 i 63 winny być usunięte od obrad i głosowania.

O unieważnieniu uchwały decyduje władza nadzorcza na wniosek zainteresowanej osoby lub zarządu.

Unieważnienie uchwały nastąpić może tylko w ciągu 2-ech tygodni od chwili dostarczenia jej władzy nadzorczej.

Art. 97.

Władze nadzorcze mają prawo, osobiście lub przez delegatów, dokonywać rewizji gospodarki gminy. Organa gminy obowiązane są udzielać im przy tem wszelkiej pomocy, przedstawiać księgi i dokumenty, wtajemniczać w sprawy oraz dopuszczać do rewizji kas.

Prawa kontroli, przysługujące władzom nadzorczym na mocy niniejszego artykuła, nadane będą również organom wyższych jednostek samorządowych.

Art. 98.

Ustawa niniejsza nie narusza praw, przysługujących włościanom na mocy ich aktu stanowego. Prawa te włościanie wykonywają za pomocą: a) stanowego zebrania wiejskiego i b) pełnomocnika, który w zakresie praw, wspomnianych w ustępie pierwszym artykuła niniejszego, zastępuje dotychczasowego starostę sielskiego.

Art. 99.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Szefowi Sekcji Administracyjnej Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich.

Warszawa, dnia 26 września 1919 roku.

Komisarz Generalny

(—) Osmolowski.

216.

R O Z P O R Z A D Z E N I E
(12843/212) Komisarza Generalnego Ziem
Wschodnich w przedmiocie rozciągnięcia na
niektóre miasta Okręgu Mińskiego ordynacji
wyborczej do Rad Miejskich.

Rozciągam na miasta: Mińsk, Raków, Kojdanów, Stack, Kopyl, Ihameń moc obowiązującą rozporządzenia o wyborach do rad miejskich z dn. 25 czerwca 1919 r. oraz zarządzenia z tego samego dnia, ustanawiające regulamin wyborów do tych rad (Dziennik Urzędowy Z. C. Z. W. Nr. 7 poz. 44, 48).

Komisarz Generalny

(—) *J. Osmołowski.*

III.

217.

Z A R Z A D Z E N I E
(12985/207) Komisarza Generalnego Ziem
Wschodnich
zawierające regulamin wyborów do Zarządów
Gminnych.

W myśl art. 50 rozporządzenia z dnia 26 września 1919 r. o ustawie gminnej, wydaje następujący regulamin wyborczy:

Art. 1.

Wybory członków zarządu gminnego dokonywane są na pierwszym organizacyjnym posiedzeniu Rady gminnej. Posiedzenie to zwołuje dotychczasowy wójt w terminie, wyznaczonym przez władzę nadzorczą I instancji.

Art. 2.

Na pierwszym posiedzeniu organizacyjnym Rady gminnej przewodniczy dotychczasowy wójt.

Art. 3.

Komisję wyborczą tworzą: przewodniczący posiedzenia tudzież najstarszy i najmłodszy wiekiem radni.

Art. 4.

Przed przystąpieniem do wyborów przewodniczący sprawdza prawomocność zebrania, poczem odczytuje art. 39, 40, 44 i 47 ustawy gminnej oraz przepisy niniejszego regulaminu.

Art. 5.

Głosowania dokonywa się kartkami na każdego członka zarządu gminnego oddzielnie: na-przód na wójta, potem na jego zastępcę, wreszcie na ławnika.

Art. 6.

Postępowanie przy głosowaniu jest następujące: jeden z członków komisji wyborczej odczytuje spis radnych w porządku alfabetycznym. Radni w miarę wywoływania nazwisk wrzucają do urny, stojącej na stole prezydyjnym, kartkę z nazwiskiem kandydata. Oddanie głosu zaznacza się w spisie radnych.

Po złożeniu wszystkich głosów przewodniczący wyjmaje kartki z urny, rozwija je i liczy. Ilość kartek winna się zgadzać z liczbą radnych, którzy oddali głos.

Art. 7.

Wyborca, nieumiejący pisać ma prawo zwrócić się do przewodniczącego lub któregośkolwiek z radnych, obecnych na posiedzeniu, z żądaniem, wypisania na kartce nazwiska, które wyborca poda.

Przewodniczący lub radny, piszący nazwisko kandydata na żądanie wyborcy, obowiązany jest dochować tajemnicy.

Art. 8.

Bezpośrednio po dokonany wyborze każdego poszczególnego członka zarządu gminnego przewodniczący ogłasza o wyniku głosowania i wzywa obranego, o ile jest obecny na sali, do oświadczenia się, czy wybór przyjmuje. Do nieobecnych przewodniczący wystosowuje pismo z wezwaniem do niezwłocznego oświadczenia się co do przyjęcia mandatu.

W razie nieprzyjęcia wyboru dokonany będzie wybór uzupełniający.

Art. 9.

Z wyboru spisuje się protokół, zawierający wszystkie istotne momenty wyborów. Protokół winien być podpisany przez wszystkich członków komisji wyborczej i przechowywany w aktach zarządu gminnego wraz z kartami głosowania.

Art. 10.

Regulamin ten wchodzi w życie jednocześnie z ustawą gminną.

Komisarz Generalny

(—) *J. Osmołowski.*

218.

Z A R Z A D Z E N I E
(12848/198) Komisarza Generalnego Ziem
Wschodnich dotyczące wyborów do rady
miejskiej w m. Mińsku.

Art. 1.

W myśl art. 1 regulaminu wyborczego do rad wiejskich z dn. 25 czerwca 1919 roku (Dzien-

nik Urzędowy Z. C. Z. W. Nr. 7 poz. 48) zarządzam wybory do rady miejskiej w m. Mińska.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów dla wyżej wymienionego miasta uważać należy dzień 23 października b. r.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnień rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w regulaminie wyborczym do rad miejskich. Komitety wyborcze winny być czynne również w dni świąteczne.

Art. 4.

Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego mianuję Pana Wiktora Janczewskiego.

Komisarz Generalny

(—) J. Osmołowski.

219.

Z A R Z Ą D Z E N I E

(12845/199) Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich dotyczące wyborów do rady miejskiej w mieście Rakowie.

Art. 1.

W myśl art. 1-go regulaminu wyborczego do rad miejskich z dn. 25 czerwca 1919 r. (Dz. Urzęd. Z. C. Z. W. Nr. 7 poz. 48) zarządzam wybory do rady miejskiej w m. Rakowie.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów do wyżej wymienionego miasta uważać należy dzień 23 października b. r.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnień rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w regulaminie wyborczym do rad miejskich.

Komitety wyborcze winny być czynne również w dni świąteczne.

Art. 4.

Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego mianuję księdza Kazimierza Kiedrzyńskiego.

Komisarz Generalny

(—) J. Osmołowski.

220.

Z A R Z Ą D Z E N I E

(12844/209) Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich dotyczące wyborów do rady miejskiej w mieście Słucku.

Art. 1.

W myśl art. 1. regulaminu wyborczego do rad miejskich z dn. 25 czerwca 1919 r. (Dziennik Urzędowy Z. C. Z. W. Nr. 7 poz. 48) zarządzam wybory do rady miejskiej w mieście Słucku.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów dla wyżej wymienionego miasta uważać należy dzień 23 października r. b.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnień rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w regulaminie wyborczym do rad miejskich.

Komitety Wyborcze winny być czynne również w dni świąteczne.

Art. 4.

Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego mianuję Pana Jerzego Bulhaka.

Komisarz Generalny

(—) J. Osmołowski.

221.

Z A R Z Ą D Z E N I E

(12847/201) Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich dotyczące wyborów do rady miejskiej w mieście Ihumeniu.

Art. 1.

W myśl art. 1-go regulaminu wyborczego do rad miejskich z dn. 25 czerwca 1919 r. (Dziennik Urzędowy Z. C. Z. W. Nr. 7 poz. 48) zarządzam wybory do rady miejskiej w m. Ihumeniu.

Art. 2.

Na dzień zarządzenia wyborów dla wyżej wymienionego miasta uważać należy dzień 23 października b. r.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnień rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w regulaminie wyborczym do rad miejskich. Komitet Wyborczy winien być czynny również w dni świąteczne.

Art. 4.

Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego mianuję Pana Andrzeja Stenkiewicza.

Komisarz Generalny

(—) J. Osmołowski.

222.

Z A R Z Ä D Z E N I E

(12849/203) Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich, dotyczące wyborów do rady miejskiej w mieście Kopyła.

Art. 1.

W myśl art. 1-go regulaminu wyborczego do rad miejskich z dn. 25 czerwca 1919 r. (Dz. Urzęd. Z. C. Z. W. Nr. 7. poz. 48) zarządzam wybory do rady miejskiej w m. Kopyła.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów dla wyżej wymienionego miasta uważać należy dzień 23 października b. r.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnień rozpoczęcia ani ukończenia terminów przewidzianych w regulaminie wyborczym do rad miejskich.

Komitety wyborcze winny być czynne również w dni świąteczne.

Art. 4.

Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego mianuję Pana Konstantego Okoła.

Komisarz Generalny

(—) J. Osmołowski.

223.

Z A R Z Ä D Z E N I E

(12846/209) Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich, dotyczące wyborów do rady miejskiej miasta Kojdanowa.

Art. 1.

W myśl art. 1-go regulaminu wyborczego do rad miejskich w dn. 25 czerwca 1919 r. (Dzien. Urzęd. Nr. 7. poz. 48) zarządzam wybory do rady miejskiej w m. Kojdanowie.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów dla wyżej

wymienionego miasta uważać należy dzień 23 października b. r.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnień rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w regulaminie wyborczym do rad miejskich. Komitety Wyborcze winny być czynne również w dni świąteczne.

Art. 4.

Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego mianuję księdza Jerzego Mackiewicza.

Komisarz Generalny

(—) J. Osmołowski.

IV.

224.

O K Ó Ł N I K

(12986/206) Szefa Sekcji Administracyjnej Komisarjatu Generalnego, zawierający przepisy wykonawcze do rozporządzenia o samorządzie gminnym.

W myśl art. 99 rozporządzenia o samorządzie gminnym z dn. 26 września 1919. (Dziennik Urzędowy Z. C. Z. W. Nr. 21 poz. 215) wydaję następujące przepisy wykonawcze do tego rozporządzenia :

Art. 1.

Rozporządzenie o Samorządzie gminnym z dn. 26 września 1919 r. rozciąga się na wszystkie gminy, w których dokonane zostały wybory do rad gminnych na zasadzie ordynacji wyborczej z dn. 25 czerwca 1919 r. (Dziennik Urzędowy Z. C. Z. W. N. 7. poz. 45).

Art. 2.

Wspomniane w poprzednim artykule rozporządzenie wchodzi w życie w każdej gminie, na którą się rozciąga moc tego rozporządzenia z dniem pierwszego w danej gminie organizacyjnego posiedzenia rady gminnej, wybranej na zasadzie ordynacji wyborczej z dn. 25 czerwca 1919 r.

Art. 3.

Pierwsze organizacyjne posiedzenie rady gminnej zwołane będzie w każdej gminie przez dotychczasowego wójta w terminie wyznaczonym przez władzę nadzorczą I instancji.

Szef Sekcji II.

(—) St. Downarowicz.

